

РЕЦЕНЗИЯ

**От: Проф.доктор Татяна Стефанова Хубенова-Делисивкова
Институт за икономически изследвания на БАН**

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор” в научна област Социални стопански и правни науки, професионално направление 3. Икономика, по научна специалност 3.8. Икономика и управление (транспорт)

Основание за представяне на рецензията: участие в състава на научното жури за защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 3455/21.11.2024 г. на Ректора на УНСС за провеждане на процедура за придобиване на ОНС "доктор" в професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Икономика и управление (транспорт)” към катедра „Икономика на транспорта и енергетиката“, на Евелин Илиев Виденов.

Автор на дисертационния труд: Евелин Илиев Виденов, свободен докторант в катедра “ Икономика на Транспортa и Енергетиката ” при УНСС

Тема на дисертационния труд: “Икономически ползи за секторите „Транспорт“ и „Енергетика“ от прилагането на онлайн подхода и въвеждането на цялостна дигитализация в условията на пандемия“.

Обща оценка на образованието на дисертанта

Г-н Евелин Илиев Виденов е зачислен за докторант със Заповед на Ректора на УНСС №3123 от 28.10.2021г., считано от 28.10.2021г. задокторантура на самостоятелна подготовка срещу заплащане, докторска програма ИКОНОМИКА И УПРАВЛЕНИЕ (Транспорт), професионално направление 3,8, Икономика към катедра „Икономика на транспорта и енергетиката” със срок на обучение 3 /три/ години, считано от 12.10.2021 г. до 12.10.2024 г. и тема на дисертационен труд: „Икономически ползи за секторите „Транспорт“ и „Енергетика“ от прилагането на онлайн подхода и въвеждането на цялостна дигитализация в условията на пандемия. За научен ръководител на докт Е. Виденов е избран доц. д-р Владимир Иорданов Зиновиев, считано от 12.10.2021 г.

Докт. Евелин Виденов има завършено средно образование по специалността „Съобщителна техника“ на техникума „А.С.Попов“ в 1988г. Висшето му образование е в областта на икономиката и управлението. Притежава диплома за бакалавърска степен от Нов български университет по бизнес администрация (2012г.), диплома за магистър по бизнес администрация от Стопанска академия „Д.Ценов“(2018г). От 2021г. е зачислен за докторант в УНСС по темата :“Икономически ползи за секторите „Транспорт“ и „Енергетика“ от прилагането на онлайн подхода и въвеждането на цялостна дигитализация в условията на пандемия“. Трудовият му стаж показва отговорното му

ангажиране в периода от 1999 г. досега с професионалната му реализация като изпълнител и ръководител на специализирани дейности и услуги в редица фирми в сферата на търговията, финансите, небанковото кредитиране, туризма и банкирането.

Дисертационният труд е обсъден и насочен за защита от катедра “Икономика на Транспорта и Енергетиката” при Университета за национално и световно стопанство – София на 11.03.2025 г. с цел присъждане на образователната и научна степен „доктор“.

1. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Актуалност на дисертационния труд

Представеният дисертационен труд представлява актуален интерес с цялостния замисъл и осъществено изследване на дигитализацията в секторите „Транспорт“ и „Енергетика“. Напълно обосновано докторантът Е.Виденов оценява като позитивно влиянието на наложилото се прилагане на дигиталните технологии в екстремните условия на пандемия, както с оглед на облекчаване на последиците от затварянето на цели градове и държави за движение на хора, стоки и услуги, така също и с динамизирането на прехода към масово прилагане на онлайн дигитални услуги в най-разнообразни сфери на дейности, образование и заетост в икономиката.

Положително следва да оценим значимостта на изследването по проблемите на дигитализацията предвид избрания фокус върху анализа на въздействието на дигиталната среда върху секторите „Транспорт“ и „Енергетика“, в условията на несигурност, причинена от глобалната пандемия. Важно е да се подчертае, че чрез целенасочено избраните сектори „Транспорт“ и „Енергетика“ за анализ на проблемите на дигитализацията, дисертационният труд представлява безспорно актуален интерес за разкриването на динамичните промени, които протичат в избраните сектори и предлаганите от тях услуги с добавена стойност за модернизацията на дейностите и услугите чрез платформената икономика, която предстои да разраства значението си за управлението на производството и потреблението на доставяните от стоки, услуги и блага. Заслужава да се отчете факта, че на съвременния етап е безспорно актуална комплексността на изследването на целесъобразността, както и на полезните и негативни последици от технологичните иновации с дигитализацията на бизнес управлението и комуникациите. Полезно е фокусирането на анализа, както върху ефектите от дигитализацията, така и относно рисковете, които пряко и косвено са налице чрез механизмите, инструментариума и мрежовия обхват на дигитализацията в платформената икономика и нейното функциониране на пазарни начала. Пред реалната икономика възникват редица предизвикателства с прилагането на дигитализацията, включително и рисковете за осигуряване на киберсигурността и защитите, които обуславят оправдано вниманието към изследването на платформената икономика като теория и практика на съвременния етап,

особено предвид продължаващото динамично разрастване на приложението на дигитализацията в бизнеса и търговията, към което България предстои да се присъедини по-уверено и поемайки цената на необходимата адаптация и издръжка на внедряване на дигиталните технологии в услуга както на доставчици, така и на потребители на пазарите на стоки, услуги и блага..

Структура, обем на дисертационния труд

Представеният за рецензиране дисертационен труд на докт. Е.Виденов се отличава с ясна и логично издържана структура на направения анализ. Дисертационният труд има обем от 229 страници, като включва въведение, три глави, заключение, библиография, списъци на използваната литература – 224 източника. В изложението са представени 50 графики и 10 таблици.

Прави впечатление, че структурата се отличава с относително премерена балансираност на изложението, макар че в първа глава би могло по-обстойно да се направи аналитичен преглед на изследванията на дигитализацията в секторите, които са избрани за анализ като се оцени равнището на публикациите на български автори. Избраният подход на аргументация на проблематиката съответно се отразява и в конкретния обем на всяка част от съдържанието. Например двете основни глави са в обем от съответно както следва: Първа глава - 32 страници, Втора глава - 76 страници. Трета глава в обем от 39 стр. съдържа оценки от приложените аналитични методи на анализ на разглежданите процеси на дигитализация и мерките за нейната реализация. В конкретен смисъл тя е посветена на приложен анализ на основни мерки за преход към дигитализация като авторът се ангажира с препоръки за стимулиране на нейното внедряване в разглежданите сектори. Заключението съдържа основните изводи и препоръки от анализа в изследването. Използваната литература включва 224 източника, които са коректно цитирани.

ПЪРВА ГЛАВА включва основните постановъчни оценки и преглед на проблемите на внедряване на дигитализацията. Чрез изясняването на концептуалните подходи изложението разкрива предимствата на внедряването на дигитализацията в организациите. Постановката за въвеждането на онлайн подхода в условията на епидемия от COVID-19 допринася за аргументацията на прехода към дигитализация като стратегическо направление, което се нуждае от операционализиране на процесите, бизнес моделиране и ресурсно обезпечаване. Доказано е положителното въздействие от използването на съвременните дигитални средства в секторите „Транспорт“ и „Енергетика“. На тази основа са дефинирани краткосрочни и дългосрочни ползи от въвеждането на работата в онлайн среда и нуждата от преход към цялостната дигитализация на бизнес процесите. Оценява се необходимостта от обезпечаване на онлайн ресурси, използвани при управлението на бизнеса.

ВТОРА ГЛАВА съдържа анализ на състоянието на сектори "Транспорт" и "Енергетика", преди и по време на пандемията от COVID. Систематизирани са

основните изводи за развитието, състоянието и основните параметри на сектор „Транспорт“ и сектор „Енергетика“. Направен е аналитичен преглед на въздействието на пандемията от COVID 19 върху секторите „Транспорт“ и „Енергетика“ за периода 2020-2021 год.

ТРЕТА ГЛАВА представя анализа на прогнозни оценки за развитието на секторите "Транспорт" и "Енергетика" за периода от 2020 до 2030 . Разгледаните проблеми включват три основни аналитично-приложни резултати на дисертационния труд на основа на прилагането на: 1) SWOT - анализ на използването на онлайн средата за работа; 2) Форсайт анализ на ползите от използването на онлайн средата за работа в условия на епидемия; 3) На основа на комбиниране на SWOT и STEEPV анализи е дадена оценка на въздействието на социалните, технологични, икономически, екологични , политически и ценностни аспекти на прилагането на дигитализацията в интерес на устойчивото развитие. Предложените мерки и подходи за облекчаване на икономическите спадове в секторите „Транспорт“ и „Енергетика“ са ясно обобщени и систематизирани.

В заключение са изведени конкретни препоръки за оптимизация на механизмите и процесите за въвеждане и използване на дигитализацията в секторите „Транспорт“ и „Енергетика“, за постигане на устойчивост в условията на глобални епидемии в три направления като комплекс от мерки : 1. Мерки от финансово-икономически характер ; 2. Мерки от организационен и технически характер; 3. Мерки от нормативно-правен характер.

2. Оценка за целта: задачите; обекта; предмета; основната теза на дисертационния труд

Дисертационният труд на докт. Е.Виденов има за *обект на анализ* оценката на икономическите ползи от използването на онлайн подхода при пандемичната криза и процесите на дигитализацията в секторите „Транспорт“ и „Енергетика“. *Предметът на изследването* са различните подходи, използвани в условията на изолация, по време на пандемия, с които се постига обмен на данни и се облекчава негативните последици на кризисните ограничения.

Достойнство на дисертационния труд е ,че *целта на изследването* е правилно фокусирана върху формулиране на изводи и препоръки относно въвеждането на дигитализацията в секторите „Транспорт“ и „Енергетика“, в условията на пандемия като се предлагат подходи за оптимизация при внедряването на новите дигитални технологии. *Реализирани са последователно набор от изследователски задачи на основа на умело декомпозиране на целта на анализа*. Систематизирани са усилията за решаване на следните задачи:

1) представяне на различните модели и видове онлайн платформи за общуване, обмен на данни и управление на цялостните бизнес модели в компаниите.

2)Анализиране на загубите от пандемията и ползите от преминаване към работата в онлайн среда за предотвратяване на спадове чрез дигитализацията в развитието на двата сектора.

3)Разработване на методически насоки за решаването на проблемите в икономическите сектори „Транспорт“ и „Енергетика“, свързани с облекчаването на негативното въздействие, на средата в условия на пандемията от COVID-19

4) SWOT , Форсайт и STEEPV анализи с оглед на оценката на възможностите за развитие на дигитализацията в секторите „Транспорт“ и „Енергетика“ в България като част от перспективата за преход към устойчиво развитие.

В търсене на отговор на въпроса доколко използването на дигитализацията в секторите оказва позитивно влияние за смекчаване на негативните последици на кризата с пандемията докторантът формулира и доказва *основната теза на дисертацията*: внедряването на дигитализацията оказва положително въздействие за облекчаване на проблемите пред секторите „Транспорт“ и „Енергетика“ , които са предизвикани от затрудненията по време на пандемичната криза. При това анализът доказва, че чрез дигитализацията е възможно чрез преминаване към работа в онлайн среда, в подобни екстремни ситуации цялостните процеси могат да бъдат управлявани почти толкова добре, колкото и в нормална бизнес ситуация.

Изследването е интердисциплинарно, но е поставен основен акцент върху въздействието на дигитализацията за преодоляване на екстремността на трудностите по време на пандемичната криза чрез преминаване на работа в онлайн платформи и адаптация на управлението на бизнеса и на човешкия фактор.

В този смисъл дисертационният труд убедително и вярно допринася за изясняване на същността и основните характеристики на дигитализацията като нова стратегия, технологични подходи и инструментариум. Анализът позволява да бъдат комплексно охарактеризирани предимствата и недостатъците на дигитализацията и нуждата от прилагането на нови бизнес модели. В дисертационния труд са използвани, метод на индукция-дедукция и историческия метод за сравнение. Приложени са SWOT,Форсайт и STEEPV анализи с цел оценка на влиянието на дигитализацията за облекчаване на прехода и сценариите за дигитализация в секторите „Транспорт“ и „Енергетика“. Подчертани са **ограниченията в изследването**, обусловени от невъзможността да се прогнозира всички аспекти на сценариите за развитие на секторите „Транспорт“ и „Енергетика“, в годините на пост епидемичната ситуация, макар че времевият обхват на анализа е амбициозен като включва продължителността на пандемията и прогнозиране за пост кризисен период -от десет години.

3.Оценка на научните и научно-приложни приноси

- *Оценка за приносите, посочени от дисертанта*

Приносите, които посочва докт.Евелин Виденов на разработения дисертационен труд отразяват вярно и обосновано основните резултати на неговото изследване. Научната добросъвестност на докторанта му позволява да систематизира вярно и конкретно най-важните и значими резултати на анализа му.

- *Основните научни и научно-приложни приноси в дисертационния труд включват както следва:*

3. На основа на обоснован концептуално теоретико-методически подход са систематизирани и критично анализирани същностните характеристики, целите и инструментите на дигитализацията. Убедително са разгледани ефектите от положителната роля на дигитализацията по време на пандемичната криза и е предложен модел за внедряване на дигитализацията с цел да се облекчи изоставането в разглежданите сектори на транспорта и енергетиката.
4. Доказани са основните хипотези на автора за ролята на дигитализацията за повишаване на производителността на труда и смяната на бизнес моделите, която е свързана с технологичния прогрес.
5. Предложени са секторни мерки, за облекчаване на затрудненията и емпирично се доказва, че дистанционната работа може да подобри производителността на труда, да увеличи задържането на служителите и да ги накара да се чувстват по-доверени и способни да балансират работните и житейските си задължения – повишава продуктивността на отделните служители и води до повишаване на продуктивността на екипите.
6. На основа на SWOT, Форсайт и STEEPV анализи и изведените сценарии за развитие, се отчита влиянието на факторите с висок риск, при преминаването към дигитална трансформация. Неподготвеността на човешкия капитал се оценява като съществен фактор, от който зависи промяната. Същевременно конкретно е оценена гъвкавостта на адаптацията към дигитализация при избухването на епидемията от COVID-19.
7. *Изследователският инструментариум* за доказването на дисертационната теза по същество е твърде разнообразен. Добросъвестно и аналитично в дисертацията са приложени конкретни подходи – системен и сравнителен подход, солиществени и качествени и методи на анализ. *Приложен* е правно-икономически анализ на взаимовръзката между дигитализацията и намаляването на загубите по

време на глобални пандемии и са изведени конкретни индикатори, които оценяват състоянието преди и след епидемията от COVID-19 на секторите „Транспорт“ и „Енергетика“. Разгледан е процесът на дигитална трансформация в бъдещ период, като са взети предвид възможни грешки и проблеми, пред които са изправени секторите „Транспорт“ и „Енергетика“, при внедряването на нови модели за управление и взаимодействие с останалите участници на пазара.

Заедно с това, достойнство на дисертацията е аргументираната убедително критична оценка на проблемите на прехода към дигитализация в секторите „Транспорт“ и „Енергетика“. Изтъква се темпоралната взаимовръзка между недоразвитите цифрови и комуникационни умения на бизнеса и служителите и забавянето на процесите, през последните четири години. Основателно се подчертава, че липсата на подготовка за високотехнологични дейности, се очертава като основна пречка пред развитието на цифровата икономика. Например, подчертан е важният проблем пред дигитализацията със задълбочаването на проблемите на неравновесията в регионалното развитие на страната ни на примера на ограниченото или липсата на достъп до качествено покритие на интернет в по-малките населени места, както и не добре развитите системи за управление на бизнеса.

Представените резултати по съдържание и количество са убедително доказателство за научната вискателност и добросъвестност на докт Ев.Виденов и са в подкрепа на присъждането му на образователната и научна степен "доктор" в научна област Социални стопански и правни науки, професионално направление 3. Икономика, по научна специалност 3.8. Икономика и управление (транспорт). Научните постижения и приноси са лично дело на докторанта.

4.Оценка на публикациите по дисертацията

Представените от докторанта Евелин Виденов публикации са атестат за качествата, които той си е изградил при разработване на дисертационния труд с оглед на публичното представяне на резултатите от анализа му на конференции и в публикации. Те включват както следва:

1. *Виденов, Е. (2023) „Енергийната сигурност на Европейския съюз в условията на криза“,*

Трансформацията на Европа - стратегическият компас на света: научна конференция, София: УНСС, 2023 година, стр. 83-91, ISBN - 978-619-232-760-6.

2. *Виденов, Е. (2023) „Фактори за устойчивост на процеса по енергийна трансформация в контекста на плана REPowerEU“, Енергийната трансформация в България в контекста на плана RePowerEU, Издателски комплекс УНСС, 2023 година, стр. 61-72, ISBN - 978-619232-729-3.*

3. Виденов, Е. (2022) „Необходимост на нови енергийни мощности при прехода към електрически превозни средства в периода до 2030 година“, Годишник на УНСС, Издателски комплекс УНСС, брой 2, 2022 година, стр. 103-115, ISSN: 1312-5486.

4. Зиновиев, В. и Виденов, Е. (2022) „Ролята на новото поколение батерии при изграждане на устойчива енергийна среда за градска мобилност“, Икономически и социални алтернативи, Издателски комплекс УНСС, брой 3, 2022 година, стр. 95-102, ISSN: 13146556.

Направените публикации са свързани с дисертационния труд. Публикациите свидетелстват за системната работа на докторанта в хода на докторантурата за участие в конференции и с публикации, които са стойностни и добросъвестни авторови изследвания.

5. Оценка на автореферата

Авторефератът се отличава с много изчистена и ясна структура на представяне на дисертационния труд. Съдържанието на автореферата отговаря напълно на изискванията за коректно отразяване на съдържанието и приносите на дисертационния труд. Направените аналитични изводи и заключения и представената справка за приносите вярно представят най-важните резултати от изследването .

6. Критични бележки, препоръки и въпроси

Към докторанта Евелин Виденов във връзка с дисертационния труд могат да бъдат отправени и някои въпроси и критични бележки. Те нямат за цел да умаловажат постиженията на докторанта, а по-скоро да насочат вниманието му към по-нататъшната му работа, както и с оглед на публикуването на дисертацията като монография. Към тези въпроси се отнасят както следва:

На първо място, направеният избор на темата за дигитализацията по време на пандемия в два сектора – транспорт и енергетика е твърде широк по обхват и това донякъде е причина да се представят най-вече общозначимите проблеми, валидни за дигитализацията. Изложението само по някои отделни подсектори, обаче, остава впечатлението за най-общо представяне (например за водния транспорт). Това не позволява на автора да стигне до по-значими приложни

резултати. Като цяло би могло да има по-задълбочено изследване на процесите за отделно взет сектор, но това не е избрано като подход в дисертационния труд.

По същество възникват въпроси как да се представят по-обстойно и критично проблемите на избора на приоритети на дигитализацията в двата сектора, които се разглеждат. В тази връзка при публикация на дисертацията като книга, препоръчвам да се отдели място на оценката както на български, така и на други изследвания по темата в сравнителен план, включително и съответни официални доклади и становища на държавни органи на България и на институции на ЕС. Би могло да се засили интерпретацията на прогностичните анализи и оценки за бъдещето на дигитализацията в транспорта и енергетиката в България.

На второ място, в значителна степен анализът на проблемите на изоставането на инвестициите и модернизацията в сектор „Транспорт“ заслужават по-голямо внимание в сравнение със сектор „Енергетика“. Предвид очерталата се тенденция към силно изоставане на модернизацията на този сектор и наличието на по-консервативна инвестиционната политика както на държавата, така и на частния бизнес би могло да се подчертае, че липсата на дългосрочна стратегия за развитието на сектор „Транспорт“ ще има вредни последици за забавяне на дигитализацията в сектора. Не крие ли това по-нататъшни рискове за реалната икономика за изоставане на България в устойчивото развитие в сравнение с процесите в други страни в европейски и глобален мащаб?

Поставените от мен въпроси само подсилват оценката ми за постигнатото много добро качество на направения анализ в дисертационния труд и имат за цел да мотивират докторанта да продължи да изследва и публикува по разглежданата проблематика.

7. Заключение

Научните приноси на труда на Евелин Илиев Виденов свидетелстват за научна добросъвестност, последователност в търсенето на практическа приложност. На основа на постигнатите научни резултати и като имам предвид достойнствата на дисертацията и научните приноси, съдържащи се в нея, препоръчвам на уважаемите членове на Научното жури да гласуват уверено и

единодушно в подкрепа на присъждането на докторанта Евелин Илиев Виденов на образователната и научна степен “доктор“ в научна област Социални стопански и правни науки, професионално направление 3. Икономика, по научна специалност 3.8. Икономика и управление (транспорт).

София, 7 февруари 2025г.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Т. Хубенова-Делисивкова'.

Рецензент: Проф.. д-р Татяна Хубенова-Делисивкова

REVIEW

By: Prof. Dr. TATIANA HOUBENOVA-DELISIVKOVA,

Economic Research Institute of the Bulgarian Academy of Sciences

Subject: review of PhD dissertation for the award of the educational and scientific degree "Doctor" in the scientific field of Social Economic and Legal Sciences, professional field 3. Economics, in the scientific specialty 3.8. Economics and Management (Transport)

Basis for submitting the review: participation in the scientific jury for the defense of the dissertation work according to Order No. 3455/21.11.2024 of the Rector of the UNWE for conducting a procedure for acquiring the Educational and scientific degree "Doctor" in the professional field 3.8. Economics, scientific specialty "Economics and Management (Transport)" at the Department of "Economics of Transport and Energy", of Evelin Iliev Videnov. **Author of the dissertation:** EVELIN ILIEV VIDENOV, independent doctoral student in the Department of "Economics of Transport and Energy" at the UNWE

Topic of the dissertation: "Economic benefits for the sectors "Transport" and "Energy" from the implementation of the online approach and the introduction of comprehensive digitalization in the conditions of a pandemic".

Overall assessment of the education of the PhD student

Mr. Evelin Iliev Videnov was enrolled as a doctoral student by Order of the Rector of the UNWE No. 3123 of 28.10.2021, effective from 28.10.2021. for doctoral studies of independent preparation against payment, doctoral program ECONOMICS AND MANAGEMENT (Transport), professional field 3.8, Economics at the Department of "Economics of Transport and Energy" with a term of study of 3 /three/ years, effective from 12.10.2021. until 12.10.2024 and topic of dissertation: "Economic benefits for the sectors "Transport" and "Energy" from the implementation of the online approach and the introduction of comprehensive digitalization in the conditions of a pandemic Assoc. Prof. Dr. Vladimir Iordanov Zinoviev has been elected as the scientific supervisor of Dr. E. Videnov, effective from 12.10.2021.

Dr. Evelin Videnov has completed secondary education in the specialty "Communication Technology" at the "A.S. Popov" Technical School in 1988. His higher education is in the field of economics and management. He holds a bachelor's degree from the New Bulgarian University in Business Administration (2012), a master's degree in business administration from the "D. Tsenov" Academy of Economics (2018). From 2021 is enrolled as a doctoral student at the UNWE on the topic: "Economic benefits for the Transport and Energy sectors from the implementation of the online approach and the introduction of comprehensive digitalization in the context of a pandemic". His work experience shows his responsible commitment in the period from 1999 to the present with his professional realization as a contractor and manager of specialized activities and services in a number of companies in the fields of trade, finance, non-bank lending, tourism and banking.

The dissertation work has been discussed and directed for defense by the Department of "Economics of Transport and Energy" at the University of National and

World Economy - Sofia on 11.03.2025 with the aim of awarding the educational and scientific degree "doctor".

1. General characteristics of the presented dissertation

Relevance of the dissertation

The presented dissertation is of current interest with the overall design and the implemented study of digitalization in the Transport and Energy sectors. The doctoral student E. Videnov quite rightly assesses as positive the impact of the necessary application of digital technologies in the extreme conditions of a pandemic, both in terms of alleviating the consequences of the closure of entire cities and countries for the movement of people, goods and services, as well as by dynamizing the transition to mass implementation of online digital services in a wide variety of spheres of activity, education and employment in the economy.

We should positively assess the significance of the study on the problems of digitalization, given the chosen focus on the analysis of the impact of the digital environment on the Transport and Energy sectors, in the conditions of uncertainty caused by the global pandemic. It is important to emphasize that through the purposefully selected sectors "Transport" and "Energy" for the analysis of the problems of digitalization, the dissertation work is undoubtedly of current interest for revealing the dynamic changes taking place in the selected sectors and the services they offer with added value for the modernization of activities and services through the platform economy, which is about to grow in importance for the management of the production and consumption of goods, services and goods supplied by it. It is worth noting the fact that at the modern stage the complexity of the study of the expediency, as well as the beneficial and negative consequences of technological innovations with the digitalization of business management and communications, is undoubtedly relevant. It is useful to focus the analysis both on the effects of digitalization and on the risks that are directly and indirectly present through the mechanisms on the risks that are directly and indirectly present through the mechanisms, tools and network scope of digitalization in the platform economy and its functioning on a market basis. The real economy faces a number of challenges with the implementation of digitalization, including the risks of ensuring cybersecurity and protections, which justify the attention paid to the study of the platform economy as a theory and practice at the modern stage, especially given the ongoing dynamic growth of the application of digitalization in business and trade, to which Bulgaria is about to join more confidently and by assuming the cost of the necessary adaptation and maintenance of the implementation of digital technologies in the service of both suppliers and consumers in the markets of goods, services and goods.

Structure, volume of the dissertation work

The dissertation work submitted for review by Dr. E. Videnov is distinguished by a clear and logically sustained structure of the analysis made. The dissertation has a volume of 229 pages, including an introduction, three chapters, a conclusion, a bibliography, lists of literature used - 224 sources. The presentation presents 50 graphs and 10 tables.

It is noticeable that the structure is distinguished by a relatively measured balance of the presentation, although in the first chapter a more thorough analytical review of the studies of digitization in the sectors that have been selected for analysis could be made by assessing the level of publications by Bulgarian authors. The chosen approach to arguing the issues is accordingly reflected in the specific volume of each

part of the content. For example, the two main chapters are in a volume of respectively as follows: First chapter - 32 pages, Second chapter - 76 pages. Third chapter in a volume of 39 pages contains assessments of the applied analytical methods of analysis of the considered processes of digitization and the measures for its implementation. In a specific sense, it is dedicated to an applied analysis of basic measures for the transition to digitalization, as the author is committed to recommendations for stimulating its implementation in the sectors under consideration. The conclusion contains the main conclusions and recommendations from the analysis in the study. The literature used includes 224 sources, which are correctly cited.

CHAPTER ONE includes the main staging assessments and a review of the problems of implementing digitalization. By clarifying the conceptual approaches, the presentation reveals the advantages of implementing digitalization in organizations. The staging for the introduction of the online approach in the conditions of the COVID-19 epidemic contributes to the argumentation of the transition to digitalization as a strategic direction that needs operationalization of processes, business modeling and resource provision. The positive impact of the use of modern digital tools in the Transport and Energy sectors has been proven. On this basis, short-term and long-term benefits of introducing work in an online environment and the need for a transition to the complete digitalization of business processes are defined. The need to secure online resources used in business management is assessed.

CHAPTER TWO contains an analysis of the state of the Transport and Energy sectors before and during the COVID pandemic. The main conclusions on the development, state and main parameters of the Transport and Energy sectors are systematized. An analytical review of the impact of the COVID 19 pandemic on the Transport and Energy sectors for the period 2020-2021 has been made.

CHAPTER THREE presents the analysis of forecast estimates for the development of the Transport and Energy sectors for the period from 2020 to 2030. The issues considered include three main analytical and applied results of the dissertation work based on the application of: 1) SWOT - analysis of the use of the online work environment; 2) Foresight analysis of the benefits of using the online work environment in epidemic conditions; 3) Based on a combination of SWOT and STEEPV analyses, an assessment of the impact of the social, technological, economic, environmental, political and value aspects of the implementation of digitalization in the interests of sustainable development is given. The proposed measures and approaches to alleviate the economic downturns in the Transport and Energy sectors are clearly summarized and systematized.

In conclusion, specific recommendations are made for optimizing the mechanisms and processes for introducing and using digitalization in the Transport and Energy sectors to achieve sustainability in the conditions of global epidemics in three directions as a complex of measures: 1. Financial and economic measures; 2. Organizational and technical measures; 3. Regulatory and legal measures.

2. Assessment of the purpose: tasks; object; subject; main thesis of the dissertation
The dissertation of Dr. E. Videnov has as an object of analysis the assessment of the economic benefits of using the online approach in the pandemic crisis and the processes of digitalization in the Transport and Energy sectors. The subject of the study is the different approaches used in isolation conditions, during a pandemic, which achieve data exchange and alleviate the negative consequences of crisis restrictions.

The merit of the dissertation work is that the purpose of the study is correctly focused on formulating conclusions and recommendations regarding the introduction of digitalization in the Transport and Energy sectors, in the conditions of a pandemic, by proposing approaches for optimization in the implementation of new digital technologies. A set of research tasks have been consistently implemented based on a skillful decomposition of the purpose of the analysis. Efforts have been systematized to solve the following tasks:
presentation of the different models and types of online platforms for communication, data exchange and management of overall business models in companies.

- I. Analyzing the losses from the pandemic and the benefits of switching to working in an online environment to prevent declines through digitalization in the development of both sectors.
- II. Developing methodological guidelines for solving the problems in the economic sectors "Transport" and "Energy", related to alleviating the negative impact on the environment in the conditions of the COVID-19 pandemic
- III. SWOT, Foresight and STEEPV analyses with a view to assessing the opportunities for the development of digitalization in the sectors "Transport" and "Energy" in Bulgaria as part of the perspective for transition to sustainable development.

In search of an answer to the question of how much the use of digitalization in the sectors has a positive impact on mitigating the negative consequences of the pandemic crisis, the doctoral student formulates and proves the main thesis of the dissertation: the implementation of digitalization has a positive impact on alleviating the problems facing the sectors "Transport" and "Energy", which are caused by the difficulties during the pandemic crisis. Moreover, the analysis proves that through digitalization it is possible by switching to working in an online environment, in such extreme situations the overall processes can be managed almost as well as in a normal business situation.

The research is interdisciplinary, but the main emphasis is placed on the impact of digitalization in overcoming the extremeness of difficulties during the pandemic crisis by switching to working in online platforms and adapting business management and the human factor.

In this sense, the dissertation convincingly and truthfully contributes to clarifying the essence and main characteristics of digitalization as a new strategy, technological approaches and tools. The analysis allows for a comprehensive characterization of the advantages and disadvantages of digitalization and the need for the implementation of new business models. The dissertation uses the induction-deduction method and the historical comparison method. SWOT, Foresight and STEEPV analyses were applied to assess the impact of digitalization to ease the transition and digitalization scenarios in the Transport and Energy sectors. The limitations of the study are emphasized, due to the inability to forecast all aspects of the development scenarios of the Transport and Energy sectors in the years of the post-epidemic situation, although the time scope of the analysis is ambitious,

including the duration of the pandemic and a forecast for a post-crisis period of ten years.

3. Assessment of scientific and applied contributions

• Assessment of the contributions of th dissertation as indicated by the PhD student

The contributions indicated by Dr. Evelin Videnov to the developed dissertation work accurately and reasonably reflect the main results of his research. The scientific integrity of the doctoral student allows him to systematize accurately and specifically the most important and significant results of his analysis.

• The main scientific and applied contributions in the dissertation work include the following:

- a) Based on a well-founded conceptual, theoretical and methodological approach, the essential characteristics, goals and tools of digitalization have been systematized and critically analyzed. The effects of the positive role of digitalization during the pandemic crisis have been convincingly examined and a model for implementing digitalization has been proposed in order to alleviate the lag in the considered sectors of transport and energy.
- b) The author's main hypotheses on the role of digitalization in increasing labor productivity and changing business models, which is related to technological progress, are proven.
- c) Sectoral measures are proposed to alleviate the difficulties and it is empirically proven that remote work can improve labor productivity, increase employee retention and make them feel more trusted and able to balance their work and life obligations - it increases the productivity of individual employees and leads to increased productivity of teams.
- d) Based on SWOT, Foresight and STEEPV analyses and the derived development scenarios, the influence of high-risk factors in the transition to digital transformation is taken into account. The unpreparedness of human capital is assessed as a significant factor on which the change depends. At the same time, the flexibility of adaptation to digitalization during the outbreak of the COVID-19 epidemic is specifically assessed.
- e) The research tools for proving the dissertation thesis are essentially very diverse. Specific approaches have been applied in the dissertation in good faith and analytically – a systematic and comparative approach, subjective and qualitative methods of analysis. A legal and economic analysis of the relationship between digitalization and the reduction of losses in during global pandemics and specific indicators have been derived that assess the state before and after the COVID-19 epidemic of the "Transport" and "Energy" sectors. The process of digital transformation in the future period has been examined, taking into account possible errors and problems that the "Transport" and "Energy"

sectors face when implementing new models for management and interaction with other market participants.

Along with this, the merit of the dissertation is the argumentative convincingly critical assessment of the problems of the transition to digitalization in the "Transport" and "Energy" sectors. The temporal relationship between the underdeveloped digital and communication skills of businesses and employees and the slowdown of processes over the last four years is highlighted. It is rightly emphasized that the lack of preparation for high-tech activities is emerging as a major obstacle to the development of the digital economy. For example, the important problem facing digitalization with the deepening of the problems of imbalances in the regional development of our country is highlighted, as evidenced by the limited or lack of access to quality Internet coverage in smaller settlements, as well as poorly developed business management systems.

The results presented in terms of content and quantity are convincing evidence of the scientific rigor and integrity of Dr. Ev. Videnov and are in support of his awarding of the educational and scientific degree "Doctor" in the scientific field of Social Economic and Legal Sciences, professional field 3. Economics, in scientific specialty 3.8. Economics and Management (Transport). Scientific achievements and contributions are the personal work of the doctoral student.

4. Evaluation of the publications on the dissertation

The publications presented by the doctoral student Evelin Videnov are a certificate of the qualities that he has built up in developing the dissertation work with a view to the public presentation of the results of his analysis at conferences and in publications. These include the following:

- I. Videnov, E. (2023) "The Energy Security of the European Union in the Conditions of Crisis",
- II. The Transformation of Europe - the Strategic Compass of the World: Scientific Conference, Sofia: UNWE, 2023, pp. 83-91, ISBN - 978-619-232-760-6.
- III. Videnov, E. (2023) "Factors for Sustainability of the Energy Transformation Process in the Context of the REPowerEU Plan", The Energy Transformation in Bulgaria in the Context of the RepowerEU Plan, UNWE Publishing Complex, 2023, pp. 61-72, ISBN - 978-619232-729-3.
- IV. Videnov, E. (2022) "Need for new energy capacities in the transition to electric vehicles in the period up to 2030", Yearbook of the UNWE, UNWE Publishing Complex, issue 2, 2022, pp. 103-115, ISSN: 1312-5486.
- V. Zinoviev, V. and Videnov, E. (2022) "The role of the new generation of batteries in building a sustainable energy environment for urban mobility", Economic and social alternatives, UNWE Publishing Complex, issue 3, 2022, pp. 95-102, ISSN: 13146556.

The publications made are related to the dissertation work. The publications testify to the systematic work of the doctoral student during the doctoral studies for participation in conferences and with publications that are valuable and conscientious author's research.

5. Evaluation of the abstract

The abstract is distinguished by a very clean and clear structure of presentation of the dissertation work. The content of the abstract fully meets the requirements for a correct reflection of the content and contributions of the dissertation work. The analytical conclusions and conclusions made and the presented reference to the contributions truthfully present the most important results of the study.

6. Critical remarks, recommendations and questions

Some questions and critical remarks may be addressed to the doctoral student Evelin Videnov in connection with the dissertation work. They are not intended to belittle the achievements of the doctoral student, but rather to direct his attention to his further work, as well as with a view to the publication of the dissertation as a monograph. These issues are addressed as follows:

First of all, the choice of the topic of digitalization during a pandemic in two sectors – transport and energy – is too broad in scope, and this is partly the reason for presenting mostly the generally significant problems valid for digitalization. The presentation only on some individual sub-sectors, however, leaves the impression of a general presentation (for example, for water transport). This does not allow the author to reach more significant applied results. In general, there could be a more in-depth study of the processes for a separate sector, but this is not chosen as an approach in the dissertation.

Essentially, questions arise about how to present more thoroughly and critically the problems of choosing digitalization priorities in the two sectors under consideration. In this regard, when publishing the dissertation as a book, I recommend that a place be allocated to the assessment of both Bulgarian and other studies on the topic in a comparative plan, including relevant official reports and opinions of state bodies of Bulgaria and EU institutions. The interpretation of prognostic analyses and assessments of the future of digitalization in transport and energy in Bulgaria could be strengthened.

Secondly, to a significant extent, the analysis of the problems of investment lag and modernization in the "Transport" sector deserves greater attention compared to the "Energy" sector. Given the emerging trend towards a strong lag in the modernization of this sector and the presence of a more conservative investment policy of both the state and private business, it could be emphasized that the lack of a long-term strategy for the development of the Transport sector will have harmful consequences for slowing down digitalization in the sector. Doesn't this hide further risks for the real economy of Bulgaria lagging behind in sustainable development compared to the processes in other countries on a European and global scale?

The questions I have asked only reinforce my assessment of the very good quality of the analysis made in the dissertation work and are intended to motivate the doctoral student to continue researching and publishing on the issues under consideration.

7. Conclusion

The scientific contributions of Evelin Iliev Videnov's work testify to scientific integrity, consistency in the search for practical applicability. Based on the achieved scientific results and taking into account the merits of the dissertation and the scientific contributions contained in it, I recommend to the esteemed members of the Scientific Jury to vote ***confidently and unanimously in support of awarding the doctoral student Evelin Iliev Videnov the educational and scientific degree "Doctor"*** in the scientific field of Social Economic and Legal Sciences, professional field 3. Economics, in the scientific specialty 3.8. Economics and Management (Transport).

Sofia, February 7, 2025

Signatruure: Prof. Dr. Tatiana Houbenova-Delisivkova